

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" - אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת, ובית יעקב "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת משפטים

תורת

שויתי ה' לנגדי תמיד הוא המבדיל בין שם לשור:

שמות פרק כא (לו) כי יִגְנֹב אִישׁ עֹזֵר אוֹ שֶׁהוּא וְטָבִחוֹ אוֹ מִכְרוּ וְזִמְנוּהוּ בְּקֶרֶב יְשָׁלֵם תְּנוּת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֵאן תְּנוּת הַשֶּׁה:

מפני מה החמירה תורה בגנב יותר מגזלן:

ומבואר במסכת בבא קמא דף ע"ב שאלו תלמידיו את רבן יוחנן בן זכאי מפני מה החמירה תורה בגנב יותר מגזלן? אמר להן זה השוה כבוד עבד לכבוד קונו, וזה לא השוה כבוד עבד לכבוד קונו, כביכול, עשה עין של מטה כאילו אינה רואה ואוזן של מטה כאילו אינה שומעת, שנאמר [ישעיהו כ"ט] הוי המעמיקים מה' לסתיר עצה והיה במחשך מעשיהם וגו', וכתוב [תהלים צ"ד] ויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי יעקב, וכתוב [יחזקאל ט'] כי [אמר] עזב ה' את הארץ ואין ה' רואה. (תניא) אמר ר' מאיר משלו משל משום רבן גמליאל, למה הדבר דומה? לשני בני אדם שהיו בעיר ועשו משתה, אחד זימן את בני העיר ולא זימן את בני המלך, ואחד לא זימן את בני העיר ולא זימן את בני המלך, איזה מהן עונשו מרובה? הוי אומר זה שזימן את בני העיר ולא זימן את בני המלך. ופרש"י שם השוה כבוד עבד לא ירא מבני אדם כדרך שלא ירא מהקב"ה, אבל גנב לא השוה עבד לקונו אלא כיבד העבד יותר מקונו שהוא ירא מבני אדם ומעין של מעלה לא נזהר.

יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם:

והכי מסופר במסכת ברכות דף כ"ב וכשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. וכו' אמרו לו רבינו, ברכנו אמר להם יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידיו עד כאן? אמר להם ולואי תדעו, כשאדם עובר עבירה אומר שלא יראני אדם.

שויתי ה' לנגדי תמיד:

וכן פסק בשולחן ערוך אורח חיים סימן א סעיף א הגה שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים טז, ח), הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, כדבורו במושב המלך. כ"ש כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' (ירמיה כג, כד), מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממנו תמיד (מורה נבוכים ח"ג פ' נ"ב), ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת. גם בהצנע לכת ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, ומיד שיעור משנתו יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה (טור).

והרמ"א סיים את שו"ע או"ח וטוב לב משתה תמיד המרמז על שמחה, ולענ"ד אפשר לבאר הקשר בין הפתיחה של שויתי לסיום עם שמחה, שהרי כתוב בתהלים פרק טז (ח) שויתי יקנך לנגדי תמיד פי מימיני בל"אמוט: (ט) לכן שמה לבי ויגל כבודי אף-בשערי יקנך לבטח: וכאשר אמרו המפרשים שע"י שויתי ה' זוכה לשמור עצמו מהחטא ועי"ז זוכה לשמות. ועיין בברכי יוסף תרצ"ז ס"ק ב שביאר אחרת.

דברי המ"ב בשם האריז"ל:

וכתב המשנה ברורה סימן א ס"ק ד הצדיקים, דהיינו שיצייר בנפשו תמיד איך שהוא עומד לפני הש"י כי הקדוש ברוך הוא מלא כל הארץ כבודו, וכתבו בשם האריז"ל שיצייר שם הוי"ה תמיד נגד עיניו בניקוד יראה כזה יקנה, וזהו סוד שויתי ה' לנגדי תמיד וזה תועלת גדול לענין היראה.

דברי הרמב"ם במורה נבוכים:

וכתב הרמב"ם בספר מורה הנבוכים חלק ג פרק נא ומפני זה היו מקפידים החסידים על השעות שהיו בטלים בהם מלחשוב בשם, והזהירו ממנו ואמרו, אל תפנו אל מדעתכם, ואמר דוד שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט, הוא אומר איני מפנה מחשבתי ממנו, וכאלו הוא יד ימיני אשר לא ישכחה האדם כהרף עין לקלות תנועתה, ומפני זה לא אמוט כלומר לא אפול. ודע שמעשה העבודות האלו כלם, כקריאת התורה, והתפלה, ועשות שאר המצות, אין תכלית כונתם רק להתלמד ולהתעסק במצות הש"י ולהפנות מעסקי העולם, וכאלו אתה התעסקת בו יתעלה ובטלת מכל דבר זולתו, אבל אם תתפלל בהנעת שפתיך ופניך אל הכותל ואתה חושב במקחך וממכרך, ותקרא התורה בלשונך ולבך בבנין ביתך, מבלי בחינה במה שתקראוהו, וכן כל אשר תעשה מצוה תעשה באברך, כמי שיחפור חפירה בקרקע או יחטוב עצים מן היער, מבלי בחינת ענין המעשה ההוא, לא מי שצוה לעשותו ולא מה תכלית כונתו, לא תחשוב שהגעת לתכלית, אבל תהיה אז קרוב ממי שנאמר בהם, קרוב אתה בפיהם ורחוק מכליותיהם.

דברי המגיד למרן הב"י:

וכתב בספר מגיד מישורים פרשת כי תשא מהדורא קמא שנת אשה. אור ליום שבת כ"ב לאדר, ה' עמך וכו' אזכך להעמיד תלמידים הרבה ולהדפיס ספריך ולפשטן בכל גבול ישראל רק כי תדבק בי ובתורת וביראתי ותדיר כל מחשבותיך יהיו בי

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" - אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת, ובית יעקב "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

עיר התורה שקרובה אליך

באימה וביראה כי תדיר תציר שם ההוי"ה נגד עיניך ככתוב בכתב דיו שחור וכמאמר דהע"ה שויתי ה' לנגדי תמיד, ובכן תכנע ותחרד תמיד מפני ה' ותסיר כל מחשבותיך מלבך ואין לך לחשוב בעסקיך כי אם בבית הכסא במקום המטונף כי ההרהור בעסקיך אינם מועילים לך ואדרבה הם לך מזיקים לכן הזהר מהם ויחד לבבך ומחשבותיך לעבודתי ואזכך להיות כתוב במצחך האי הוא ריש מתיבתא.

נוסח הברכות בלשון נוכח:

וכתב ר' צדוק הכהן מלובלין - צדקת הצדיק אות ב וזהו התחלת הכניסה לתורה כמו שנאמר (תהלים קי"א י') ראשית חכמה יראת ה'. ויראת שמים הוא על ידי שויתי ה' לנגדי תמיד כמו שכתב בהג"ה דריש אורח חיים. והיינו ברכות שכולן מתחילין בלשון נוכח שמיד בהתחלת הברכה צריך להיות השם יתברך נוכח עיניו כאילו עומד עליו ומצוהו. והסיום לשון נסתר דמדי נעלם כמו שנאמר (דברים ל"ב י"א) על גוזליו ירחף נוגע ואינו נוגע כידוע:

מעשה עם הגר"א:

ולכן אנו מתפללים בכל יום לעולם יהא אדם יר"ש בסתר כבגלוי ומודה על האמת, וכעין מעשה שהיה שפעם הגר"א נסע עם איזה עגלון ועברו דרך שדות ראה העגלון שאין איש עצר ונתן לסוסיו לאכול, ופתאום צועק לו הגר"א רואים רואים אותך, מיד נבהל העגלון והתחיל לדהור לברוח לפני שיתפסו אותו גוזל, אולם לאחר שהוא דוהר הסתכל אנה ואנא ולא ראה שום אדם שאל את הגר"א היכן ראה איזה אדם, השיבו הגאון כוונתי הרי יש רואים מהשמים, כמאמר חז"ל עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים וא"כ מדוע אינך מפחד מהעין של הקב"ה שרואה.

דברי התנא הסתכל בשלשה דברים:

וכמאמר רבי ב מסכת אבות פרק ב משנה א רבי אומר איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושה ותפארת לו מן האדם והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין:

איזוהי צנוע:

ומבואר במסכת ברכות דף סב ע"א וכן במסכת ע"ז דף מז ע"ב תנו רבנן: איזוהי צנוע - זה הנפנה בלילה במקום שנפנה ביום. איני? וכו' לא תימא במקום אלא אימא כדרך שנפנה ביום. **וכן נפסק בשו"ע או"ח סימן ג סעיף יב. וכתב המשנה ברורה סימן ג ס"ק כב** בצניעות בלילה ר"ל שלא יגלה עצמו יותר מביום ולא יגלה עצמו עד שישב וכה"ג כי לפניו ית' חשיכה כאורה.

מעשה של קמחית:

עוד מבואר במסכת יומא דף מז ע"א תנו רבנן: שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שמשו בכהונה גדולה. אמרו לה חכמים: מה עשית שזכית לכך? - אמרה להם: מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי. - אמרו לה: הרבה עשו כן, ולא הועילו.

אם יוצר עין הלא יביט:

וכבר אמר דוד המלך על התועים בתהלים פרק צד (ג) עד מתי רשעים יקנוק עד מתי רשעים יעלזו: (ד) יביעו ידברו עתק יתאמרו כל פעלי און: (ה) עמך יקנוק ידכאו ויחללך יענו: (ו) אלמנה וגר יתרגו ויתומים ירצחו: (ז) ויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי יעקב: (ח) בינו בערים בעם וכסילים מתי תשפילו: (ט) הנוטע און הלא ישמע אם יצר עין הלא יביט: (י) היסר גוים הלא יוכיח המלמד אדם דעת: (יא) יקנוק ידע מחשבות אדם פי המה הקל:
וביאר הרד"ק תהלים פרק צד פסוק ט הנוטע און הלא ישמע. הדברים העתיקים שתדברו על ה' ועל עמו. ואמר: איך תאמרו כי לא ישמע דבריכם ולא יראה מעשיכם, והלא הוא הכין פלי השמע והקראות, ואיך יתכן מי שיהיה הכוחות האלה שלא ידעם. והחכם הגדול הרמב"ם ז"ל המשיל משל בזה הענין ואמר: אילו לא היה יודע הנפח או התופר ענין התפירה ומבין אותה ומצייר אותה בלבו לא היה עושה המפתח על התכונה הזאת אשר לא תשלים התפירה זולתה, כן אם היה ענין השגת הקראות נעלם מהשם ולא ידעהו, וכן השגת השמע, איך המציא זה הכלי המוכן להשגת הקראות וזה הכלי המוכן להשגת השמע. וכתב החכם ראב"ע כי זכר נטיעה עם האזנים, לפי שהם נטועים כשתי נקודות הסדנין בגלגל דרומי וצפוני. ועם העין זכר יצירה, כי הצורות נוצרות בכל עת בעין:

החוחם בברכת שבת שלום ומבורך

בידידות ואהבה

מרדכי מלכא

Handwritten signature of Rabbi Mordechai Malka